

Lupa kuvituksen käyttöön verkossa ja videotallenteilla

Lupaehdot

Tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry:n yleiselle kirjastolle myöntämä lupa kirjaston kokoelmassa olevaan julkaisuun sisältyvän kuvataiteellisen teoksen tai valokuvan taikka julkaisun kansikuvan käyttöön kirjaston toiminnassa toteuttaessaan yleisistä kirjastoista annetun lain 6 §, 8 § ja 9 §:n mukaisia tehtäviä jäljempänä olevien ehdoin.

1. Sallittu käyttötarkoitus ja määritelmät

Tällä luvalla kirjasto saa valmistaa kappaleita kokoelmassaan olevaan kirjalliseen julkaisuun sisältyvästä kuvituksesta tai julkaisun kansikuvasta ja välittää valmistamansa kappaleen yleisön saataville jäljempänä olevin ehdoin.

Julkaisulla tarkoitetaan kirjaston kokoelmaan sisältyvää kirjallista teosta, esimerkiksi kirjaa tai sarjakuvajulkaisua. Tässä luvassa kirjallisella julkaisulla ei tarkoiteta sanoma- tai aikakauslehteä eikä lisenssillä hankittujen palveluiden sisältämiä teoksia jäljempänä olevaa e-kirjan kansikuvaa koskevaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Kappaleen valmistamisella tarkoitetaan kopioimalla, skannaamalla, valokuvaamalla, videoimalla, tallentamalla tai muulla tavalla kopion valmistamista julkaisun kannesta tai sen sisältämästä kuvituksesta.

Kuvituksella tarkoitetaan julkaisuun sisältyviä tekijänoikeuslain suojaamia kuvataiteellisia teoksia ja tekijänoikeuslain 49 a §:ssä tarkoitettuja valokuvia tai julkaisun kansikuvaa.

Videotallenteella tarkoitetaan yleisen kirjaston tekemää kuvatallennetta, joka sisältää tai johon tallennetaan julkaisun kansikuva tai siihen sisältyvää muuta kuvitusta.

Välittämisellä tarkoitetaan kirjaston valmistaman kopion tai videotallenteen jakamista, julkaisemista tai tallentamista siten, että se on yleisön saatavilla tämän luvan sallimilla tavoilla.

Yleisellä kirjastolla tarkoitetaan yleisistä kirjastoista annetun lain (2016/1492) mukaista kunnan kirjastolaitosta.

2. Kirjan kuvituksen ja kansikuvan käyttö kirjaston verkkosivuilla, kirjaston ylläpitämissä sosiaalisen median kanavissa tai kirjaston järjestämässä tilaisuudessa

Kirjasto saa kopioida, kuvata tai skannata kokoelmassaan olevaan julkaisuun sisältyvää kuvitusta ja julkaisun kansikuvan ja liittää sen omaan esitykseen tai muuhun julkaisuun, kun kuvan tai kansikuvan käyttö liittyy siihen kirjalliseen teokseen, josta nämä kuvat on kopioitu tai kuvattu. Kirjasto saa saattaa näin valmistetun kopion yleisön saataville kirjaston hallinnoimalla verkkosivulla tai kirjaston ylläpitämässä sosiaalisen median palvelussa sekä näyttää laatimansa esityksen kirjaston itse järjestämässä tilaisuudessa, esimerkiksi vinkkauksessa, opastuksessa tai vastaavassa tapahtumassa.

Kuvitus tai julkaisun kansikuva saa olla yleisön saatavilla niin kauan kuin kirjastolla on voimassa oleva sopimus Kopioston kanssa. Luvan voimassaolon päättyessä tällä luvalla valmistetut kopiot kuvituksesta ja julkaisun kansikuvista tulee poistaa yleisön saatavilta, eikä niitä saa käyttää ilman erillistä sopimusta tai lupaa.

Samassa esityksessä tai muussa julkaisussa saa käyttää kirjan kansikuvan lisäksi samasta julkaisusta kuvitusta korkeintaan kahdelta aukeamalta.

Tällä luvalla kirjasto saa liittää kuvan e-kirjan kannesta kirjasta tekemäänsä vinkkaukseen tai vastaavaan, jos kirjastolla on voimassa oleva lisenssi e-kirjan kirjastokäyttöön. E-kirjasta ei saa kopioida tai käyttää muuta kuvitusta.

3. Kirjan kansikuvien käyttö tietokannoissa

Kirjasto saa valmistaa kokoelmassaan olevan kirjan kansikuvasta digitaalisen kappaleen ja tallentaa sen tekijä- ja teostietojen yhteyteen kirjaston hallitsemaalle verkkosivulle tai kirjaston hallitsemaan yleisölle avoimeen tietokantaan. Tämä lupa ei kuitenkaan koske valtakunnallisen kehittämistehtävän puitteissa toteutettuja palveluita tai tietokantoja, kuten Kirjasampo-palvelua, joissa teosten käytöstä sovitaan erikseen.

Julkaisun kansikuva saa olla yleisön saatavilla niin kauan kuin kirjastolla on voimassa oleva sopimus Kopioston kanssa. Luvan voimassaolon päättyessä tällä luvalla valmistetut julkaisun kansikuvat tulee poistaa yleisön saatavilta, eikä niitä saa käyttää ilman erillistä sopimusta tai lupaa.

Kuvaa kirjan kannesta ei saa välittää yleisölle painokelpoisessa muodossa (ts. kuvan saa tallentaa ainoastaan matalaresoluutioisena). Kirjan kansikuvaa ei saa muokata tai muunnella.

4. Kirjaston valmistamat videotallenteet ja suoratoistotapahtumat (livestriimaus)

Kirjasto saa taltioida kokoelmassaan olevaan julkaisuun sisältyvää kuvitusta osaksi kirjaston itse valmistamaa lukutuokio-, kirjavinkkaus-, kirjailijahaastattelu- tai vastaavaa videotallennetta.

Kirjasto saa välittää tällä luvalla valmistamansa videotallenteet yleisölle suoratoistotekniikalla (livestriimaus) tai tallentamalla sen kirjaston hallinnoimalle verkkosivulle tai kirjaston hallitsemaalle sosiaalisen median kanavalle. Videotallenteen saa myös linkittää upottamalla kirjaston hallinnoimalta sosiaalisen median kanavalta kirjaston hallinnoimalle verkkosivulle.

Videotallenne saa olla yleisön saatavilla niin kauan kuin kirjastolla on voimassa oleva sopimus Kopioston kanssa. Sopimuksen voimassaolon päättyessä Kopioston luvalla valmistetut videotallenteet tulee poistaa yleisön saatavilta, eikä niitä saa käyttää ilman erillistä lupaa.

Suoratoistotilanteesta, jossa luetaan kokonainen julkaisu, ei saa jäädä tallennetta yleisön saataville. Jos tallenne, jolle on luettu kirjallinen teos kokonaisuudessaan, halutaan säilyttää yleisön saatavilla, tulee siitä sopia erikseen oikeudenhaltijoiden kanssa.

Kuvituksen saa liittää videotallenteeseen näyttämällä, kuvaamalla tai vastaavalla tavalla. Kirjaston itse järjestämän tapahtuman suoratoistotilanteessa (livestriimaus) kuvitusta saa näyttää suoraan kirjallisesta teoksesta tai osana itse laadittua esitystä. Videotallenteelle saa taltioida tai suoratoistotilanteessa näyttää kuvitusta useammasta kirjasta. Jos videotallenne jää yleisön saataville verkkoon, samassa esityksessä saa käyttää samasta julkaisusta kirjan kannen lisäksi kuvitusta korkeintaan kahdelta aukeamalta.

Tällä luvalla kirjasto saa liittää kuvan e-kirjan kannesta kirjasta tekemäänsä vinkkaus- tai vastaavaan videotallenteeseen, jos kirjastolla on voimassa oleva lisenssi e-kirjan kirjastokäyttöön. E-kirjasta ei saa kopioida, näyttää tai välittää muuta kuvitusta suoratoistotilanteessa tai videotallenteella.

Videotallenteet tai tapahtuman suoratoisto tulee olla kirjaston henkilökunnan tuotantoa tai sellaista tuotantoa, josta kirjasto vastaa. Tämä lupa ei koske kunnan ulkopuolisen tahon kanssa yhteistyössä tehtyjä tai yhteistuotantoisia videoita tai tapahtumia.

Videotallenteelle tulee merkitä kuvituksen tekijätiedot tekijänoikeuslain edellyttämällä tavalla hyvän tavan mukaisesti.

Käyttäjä saa katsoa videotallenteita julkaisukanavien kautta henkilökohtaisessa tarkoituksessa. Käyttäjä ei saa ladata tai tallentaa videotallenteita palvelusta.

5. Muut käyttöehdot

Käyttöoikeus kattaa ainoastaan kirjaston oman, käyttäjilleen suunnatun, ei-kaupallisen käytön ja toiminnan. Videotallenteet ja muut julkaisut sekä kirjaston järjestämät tilaisuudet, joissa tallennetta tai kopiota käytetään, tulee olla maksuttomia.

Kuvan tai kansikuvan käyttö tulee aina liittyä kyseiseen kirjalliseen teokseen.

Tekijä- ja teostiedot

Kuvassa tai sen yhteydessä tulee aina olla mainittuna tai näkyvillä tekijä- ja teostieto tekijänoikeuslain edellyttämällä tavalla hyvän tavan mukaisesti.

Teoksen muuntelu

Kuvataiteellisia teoksia ja valokuvia ei saa muokata, rajata, irrottaa kokonaisuudestaan tai muulla tavalla muunnella tai saattaa toiseen taiteenlajiin. Tällä luvalla kirjoja ja niihin sisältyviä teoksia ja valokuvia ei saa digitoida digitaalisiksi kirjoiksi, animaatioiksi tai vastaaviksi kuvatallenteiksi.

Kirjaston myöntämät käyttöoikeudet

Kuvan käyttöön ei saa antaa käyttäjille muita käyttöoikeuksia, kuin oikeuden aineiston selaamiseen, katsemiseen ja lukemiseen. Kirjastolla ei ole oikeutta antaa käyttöoikeuksia julkaisuihin liitettyihin kuviin, esimerkiksi liittämällä niihin CC- eli Creative Commons -lisenssiä.

Tallentaessaan luvan kohteena olevaa kuvitusta tai kirjan kansikuvia hallinnoimilleen verkkosivuille tai tietokantaan kirjaston tulee käyttää riittävän tehokkaita teknisiä toimenpiteitä, joilla voidaan estää tällä luvalla kopioidun ja tallennetun kuvituksen tai kirjan kansikuvan linkittäminen kehyslinkitystekniikalla toiseen palveluun, tietokantaan tai verkkosivuille.

Kirjallisen teoksen tekstin käyttö

Kirjallisen teoksen tekstin ja sen osien käytöstä on sovittava erikseen Sanaston tai oikeudenhaltijan kanssa.

Teoksen vapaa käyttöoikeus

Kirjasto ei tarvitse lupaa teoksen käyttöön, jos teoksen suoja-aika on päättynyt tai teoksen tai sen osan käyttö on sallittua tekijänoikeuslain rajoituksen perusteella.

6. Oikeudenhaltijan kiello-oikeus

Teoksen oikeudenhaltijalla on tekijänoikeuslakiin perustuva oikeus kieltää teoksensa käyttö Kopioiston myöntämällä käyttöluvalla.

Luvalla ei saa kopioida teoksia tai julkaisuja, joiden kuvaamisen, tallentamisen ja käytön Kopioiston luvalla oikeudenhaltija on kieltänyt ja ilmoittanut kiellon Kopioistolle. Mikäli oikeudenhaltija on ilmoittanut kiellon Kopioistolle, Kopioisto ilmoittaa siitä kirjastolle. Tiedot tällaisista teoksista tai julkaisuista löytyvät myös Kopioiston verkkosivuilta www.kopioisto.fi/kieltolista.

7. Teosten käyttäminen useamman kirjaston yhteistyössä ja alueellisen kehittämistehtävän puitteissa

Jos kirjasto on mukana useamman kunnan yhteisessä kirjastokimpassa (kuntien vapaaehtoinen yhteistyö kirjastotoiminnassa), tämän luvan voimassaolo edellyttää, että kaikilla kimppaan kuuluvilla kunnilla on sopimus Kopioston kanssa.

Tämä lupa koskee myös alueellisen kehittämistehtävän puitteissa toteutettuja videotallenteita ja muita tämän luvan mukaisia julkaisuja ja käyttötilanteita, jos kaikilla kyseistä yleisten kirjastojen alueellista kehittämistehtävää hoitavan kirjaston toimialueen kunnilla on sopimus Kopioston kanssa.

Tämä lupa ei koske valtakunnallisen kehittämistehtävän puitteissa toteutettuja videotallenteita, tapahtumia, palveluita, tietokantoja, julkaisuja tai muita käyttötilanteita. Tällaisissa tilanteissa teosten käytöstä sovitaan erikseen Kopioston tai oikeudenhaltijoiden kanssa.

Tämä lupa ei myöskään koske kunnan ulkopuolisen tahon kanssa yhteistyössä tehtyjä tai yhteistuotantaisia videoita, tapahtumia tai muita julkaisuja ja käyttötilanteita.

8. Raportointi teosten käytöstä

Kirjastolla on velvollisuus toimittaa Kopiostolle käyttötiedot tämän käyttöluvan nojalla valmistetuista teosten kappaleista ja yleisön saataville saatetuista teoksista erikseen sovittavalla tavalla.

Kirjaston tulee ilmoittaa Kopiostolle videotallenteella käytetystä kuvituksesta seuraavat tiedot verkkolomakkeella:

- Videotallenteella käytetyn kirjallisen julkaisun/julkaisujen nimi ja julkaisun ISBN-numero sekä tieto, oliko kyse painetusta julkaisusta vai e-kirjasta
- Kuvittajan/kuvittajien tiedot
- Tieto, oliko kyseessä tapahtuman suoratoisto (livestriimaus) vai tallenne
- Videotallenteen julkaisukanava(t)
- Käytön ajankohta

Kirjasto sitoutuu pyydettyä osallistumaan muun kuvituksen käytön osalta tutkimukseen tai muuhun selvitykseen sekä antamaan Kopiostolle pyydettyä tarvittavat tiedot esimerkiksi verkkosivujen tai tietokantojen käyttäjämääristä.

Selvitys- ja raportointitietoa käytetään luvan mukaisen käyttöoikeuden korvausten jakamiseksi oikeudenhaltijoille.

9. Luvan peruuttaminen

Kopiostolla on oikeus peruuttaa kirjastolle myönnetty lupa välittömästi oikeusvaikutuksin, mikäli kirjasto ei noudata lupaehtoja.

Teosten tämän luvan vastaisesta käytöstä oikeudenhaltijalla on oikeus vaatia tekijänoikeuslain 57 §:n mukainen hyvitys.

10. Tarkastusoikeus

Kopiostolla on oikeus tarkastaa kirjaston käyttämille tallennusaloille tällä luvalla tehdyt kopiot, videotallenteet ja muut julkaisut. Kopiostolla on oikeus pyydettyä saada kirjastolta selvitys tämän luvan ehtojen soveltamisesta kirjaston toiminnassa.

11. Kopioiston vastuu

Kopioisto myöntää luvan tekijänoikeuslain 16 d §:n mukaisena käyttölupana. Kopioisto vastaa niistä perustelluista korvausvaatimuksista, joita Kopioistoon tai sen jäsenjärjestöön kuulumaton oikeudenhaltija esittää tämän luvan voimassaoloaikana tapahtuneesta ja näiden lupaehtojen mukaisesta kopioinnista.

12. Lupaehtojen voimassaolo

Nämä lupaehdot ovat voimassa 1.1.2023 alkaen.